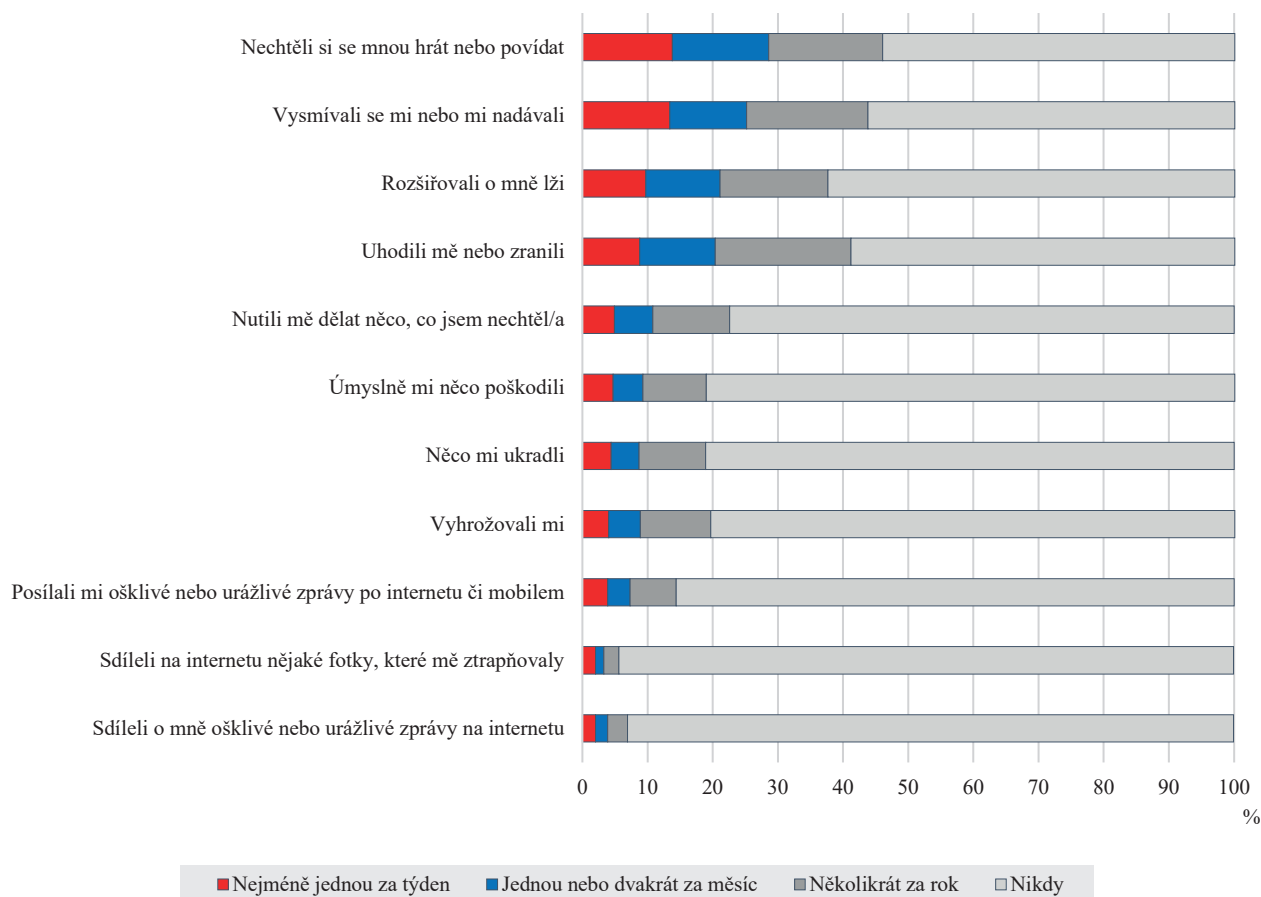

Výskyt negativních jevů mezi žáky byl podrobněji zkoumán prostřednictvím baterie otázek zaměřených na jevy, které lze označit jako **šikanu mezi žáky**. Žáci například uváděli, jak často jim jejich spolužáci vyhrožovali, uhodili je či o nich sdíleli urážlivé zprávy na internetu.¹⁴

OBRÁZEK 5.6 | Četnost výskytu šikany mezi českými žáky

(TIMSS 2019 – 4. ročník)

K negativním jevům, které se mezi českými žáky 4. ročníků vyskytují nejčastěji, patří vysmívání se či nadávky, pocit žáků, že si s nimi ostatní nechtějí hrát nebo povídat, a rozšiřování lží ze strany spolužáků (nejméně jednou za týden se s těmito jevy setká 10 % a více žáků). Chlapci častěji než dívky uváděli, že se jim spolužáci vysmívají nebo jim nadávají (alespoň jednou týdně se s tímto setkala 16 % chlapců a 11 % dívek). S nějakou formou fyzického napadení se alespoň jednou týdně setkala 9 % žáků, přičemž vyšší míra výskytu byla zjištěna mezi chlapci (11 %) než mezi dívkami (6 %). Naopak v nejnižší míře se čeští žáci setkávají s negativními jevy v online prostředí (viz obrázek 5.6).

Z odpovědí žáků byl zkonstruován index **šikana mezi žáky**, který je dělí podle četnosti výskytu šikany do tří skupin:

- žáci, kteří se s šikanou nesetkávají **téměř nikdy**;
- žáci, kteří se s šikanou setkávají **asi jednou za měsíc**;
- žáci, kteří se setkávají s šikanou **asi jednou týdně**.

Dvě třetiny žáků v České republice (66 %) se s šikanou nesetkává téměř nikdy, což je v mezinárodním porovnání mírně nadprůměrný podíl (mezinárodní průměr TIMSS činí 63 %). 28 % českých žáků 4. ročníků se se šikanou setkává asi jednou za měsíc a 6 % pak asi jednou týdně (mezinárodní průměr TIMSS činí 8 %). Od roku 2015 lze mezi českými žáky sledovat pokles výskytu šikany, v kategorii asi jednou týdně došlo k poklesu o 6 procentních bodů.¹⁵

¹⁴ Konkrétně se jednalo o tyto položky: Vysmívali se mi nebo mi nadávali; nechtěli si se mnou hrát nebo povídat; rozšiřovali o mně lži; něco mi ukradli; úmyslně mi něco poškodili; uhodili mě nebo zranili; nutili mě dělat něco, co jsem nechtěl/a; posílali mi ošklivé nebo urážlivé zprávy po internetu či mobilem; sdíleli o mně ošklivé nebo urážlivé zprávy na internetu; sdíleli na internetu nějaké fotky, které mě ztrapňovaly; vyhrožovali mi. Žáci vybírali odpověď na škále nejméně jednou za týden, jednou nebo dvakrát za měsíc, několikrát za rok, nikdy.

¹⁵ Škála měřící šikanu mezi žáky v roce 2015 nezahrnovala položky zaměřené na online prostředí.